

متن اعلامیه جهانی حقوق بشر

• متن اعلامیه جهانی حقوق بشر
• چاپ دوم، ۱۳۸۴
• حق چاپ و نشر برای انتشارات حزب توده ایران محفوظ است.

- Postfach 100644 , 10566 Berlin , GERMANY
- B.M. Box 1686 , London WC1N 3XX , UK
- <http://www.tudehpartyiran.org>

متن
اعلامیه جهانی
حقوق بشر

انتشارات حزب توده ایران

فهرست مطالب

صفحات

عنوان

درآمد	۵
متن اعلامیه جهانی حقوق بشر	۷
به مناسبت پنجاه و پنجمین سالگرد تصویب بیانیه حقوق بشر سازمان ملل	۱۷
به مناسبت پنجاه و ششمین سالگرد تصویب بیانیه جهانی حقوق بشر	۲۳

● درآمد

پس از گذشت ۳ سال از پایان جنگ جهانی دوم و سرکوب فاشیسم، در تاریخ دهم دسامبر ۱۹۴۸، شعبه امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی سازمان ملل متحد، پس از دو سال کار علمی و تخصصی و نیز مشورت‌های زیاد با گروه‌ها و نهادهای غیردولتی، "اعلامیه جهانی حقوق بشر" را در یک‌صد و هشتاد و سومین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد، به تصویب رساند.

این سند - مانند تمام مصوبات مجمع عمومی سازمان ملل - در ابتدا، ضمانت الزام‌آور حقوقی نداشت و تنها توصیه‌نامه‌ای اخلاقی به شمار می‌رفت، اما رفته رفته از آن‌جا که از حمایت تعداد زیادی دولت‌ها، کشورها و مجامع غیردولتی برخوردار گشت، و هم‌چنین مورد استناد دادگاه‌های بین‌المللی و پشتیبانی سازمان‌های غیردولتی دفاع از حقوق بشر قرار گرفت، وارد عرف حقوق بین‌المللی شد.

هم‌اینک اعلامیه جهانی حقوق بشر، در ردیف قوانین حقوق بین‌المللی قرار دارد. این اعلامیه جهانی از دو بخش تشکیل شده است: ۱- مقدمه ۲- متن ماده‌های اعلامیه جهانی حقوق بشر.

اعلامیه جهانی حقوق بشر، تحت تاثیر شرایط عینی پس از جنگ جهانی دوم، نوشته شده است و در مقدمه آن ضمن اشاره به منشور ملل متحد، بر مواردی چون: "حقوق یکسان خانواده بشری و تلاش جهت برقراری آزادی، عدالت و صلح در جهان" تاکید شده است. هم‌چنین با توجه به نابرابری و قانون‌شکنی در جهان آمده است که: "اساساً حقوق انسانی را باید با اجرای قانون حمایت کرد تا بشر به عنوان آخرین علاج به قیام بر ضد ظلم و فشار مجبور نشود."

از دیدگاه تهیه‌کنندگان اعلامیه، همه افراد نوع بشر از حقوق برابری برخوردارند و با

این درک جهان شمول است که مقدمه در پایان تاکید می‌کند: "مجمع عمومی این اعلامیه جهانی حقوق بشر را آرمان مشترکی برای تمام مردم و کلیه ملل اعلام می‌کند تا جمیع افراد و همه ارکان اجتماع این اعلامیه را دائماً مد نظر داشته باشند و مجاهدت کنند که به وسیله تعلیم و تربیت، احترام این حقوق و آزادی‌ها توسعه یابد و با تدابیر تدریجی ملی و بین‌المللی، شناسایی و اجرای واقعی و حیاتی آن‌ها، چه در میان خود ملل عضو و چه در بین مردم کشورهایی که در قلمرو آن‌ها می‌باشند، تأمین گردد."

این سند از ۳۰ اصل یا ماده تشکیل شده است:

ماده‌های ۱ تا ۲۱ بر حقوق مدنی و سیاسی هر فرد در جامعه تاکید می‌کند. این حقوق جزو نخستین ایده‌های حقوق بشر شناخته می‌شوند و به طرح حقوق بنیادین، آزادی‌های فردی، منع شکنجه، حق حیات و حق تشکیل حکومت می‌پردازد.

ماده‌های ۲۲ تا ۲۹، بیانگر حقوق اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی متعلق به نسل دوم حقوق بشر هستند. طرح این هشت ماده که درباره شرایط کار، استراحت، تفریح، زندگی بهتر و بیان مسئولیت‌های فرد در برابر جامعه و جامعه در برابر فرد است، نشان‌دهنده حقوق شهروندی و وظایف و مسئولیت‌های متقابل فرد و جامعه در اعلامیه جهانی حقوق بشر است.

ماده ۳۰ اعلامیه، راه را بر هرگونه سوءاستفاده و تفسیر متضاد با روح اعلامیه جهانی حقوق بشر، می‌بندد، تا حقوق و آزادی‌های مندرج در اعلامیه خدشه‌ناپذیر بمانند.

"اعلامیه جهانی حقوق بشر" که در تاریخ دهم دسامبر ۱۹۴۸ به تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد رسید و کلیه کشورهای عضو سازمان ملزم به اجرای آن شده‌اند، یکی از مهم‌ترین اسناد بین‌المللی است که ما از نظر اهمیت، متن کامل آن را در اینجا می‌آوریم:

● متن اعلامیه جهانی حقوق بشر

● مصوب مجمع عمومی سازمان ملل متحد

● (دهم دسامبر ۱۹۴۸)

مقدمه:

از آن جا که شناسایی حیثیت ذاتی کلیه اعضای خانواده بشری و حقوق یکسان و انتقال ناپذیر آنان اساس آزادی و عدالت و صلح در جهان را تشکیل می دهد؛
از آن جا که عدم شناسایی و تحقیر بشر منتهی به اعمال وحشیانه ای گردیده است که در آن افراد بشر در بیان و عقیده آزاد و از ترس و فقر فارغ باشند. به عنوان بالاترین آمال بشر اعلام شده است؛

از آن جا که اساساً حقوق انسانی را باید با اجرای قانون حمایت کرد تا بشر به عنوان آخرین علاج به قیام بر ضد ظلم و فشار مجبور نگردد؛

از آنجا که اساساً لازم است توسعه روابط دوستانه بین المللی مورد تشویق قرار گیرد؛
از آنجا که دول عضو متعهد شده اند که احترام جهانی و رعایت حقوق بشر و آزادی های اساسی را با همکاری سازمان ملل متحد تأمین کنند؛

از آن جا که حس تفاهم مشترکی نسبت به این حقوق و آزادی برای اجرای کامل این تعهد کمال اهمیت را دارد؛

مجمع عمومی این اعلامیه جهانی حقوق بشر را آرمان مشترکی برای تمام مردم و کلیه ملل اعلام می کند تا جمیع افراد و همه ارکان اجتماع این اعلامیه را دائماً مد نظر داشته باشند و مجاهدت کنند که به وسیله تعلیم و تربیت، احترام این حقوق و آزادی ها توسعه یابد و با تدابیر تدریجی ملی و بین المللی، شناسایی و اجرای واقعی و حیاتی آنها، چه در میان خود ملل عضو و چه در بین مردم کشورهایی که در قلمرو آن ها می باشند، تأمین گردد.

● ماده ۱

تمامی افراد بشر آزاد به دنیا می آیند و از لحاظ حیثیت و حقوق با یکدیگر برابرند. همه دارای عقل و وجدان می باشند و باید نسبت به یکدیگر با روح برادری رفتار کنند.

● ماده ۲

۱- هر کس می تواند بدون هیچ گونه تمایز، مخصوصاً از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا هر عقیده دیگر و همچنین ملیت، موقعیت اجتماعی، ثروت، و محل تولد یا هر موقعیت دیگر، از تمام حقوق و کلیه آزادی هایی که در اعلامیه حاضر ذکر شده است، بهره مند گردد.

۲- به علاوه، هیچ تبعیضی به عمل نخواهد آمد که مبتنی بر وضع سیاسی، اداری و قضایی یا بین المللی کشور یا سرزمینی باشد که شخص به آن تعلق دارد، خواه این کشور مستقل تحت قیمومت یا غیر خودمختار بوده یا حاکمیت آن به شکلی محدود شده باشد.

● ماده ۳

هر کس حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد.

● ماده ۴

احدی را نمی توان در بردگی نگه داشت و داد و ستد بردگان به هر شکلی که باشد، ممنوع است.

● ماده ۵

احدی را نمی توان تحت شکنجه یا مجازات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه و یا برخلاف انسانیت و شئون انسانی یا موهن باشد .

● ماده ۶

هر کس حق دارد که شخصیت حقوقی اش در همه جا به عنوان یک انسان در برابر قانون شناخته شود.

● ماده ۷

همه در برابر قانون برابر هستند و حق دارند بدون تبعیض و به طور یکسان از حمایت قانون برخوردار شوند. همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض اعلامیه حاضر باشد و علیه هر تحریکی که برای چنین تبعیضی به عمل آید، به طور تساوی از حمایت قانون بهره مند گردند.

● ماده ۸

در برابر اعمالی که حقوق اساسی فرد را مورد تجاوز قرار دهد و آن حقوق به وسیله قانون اساسی یا قانون دیگری برای او شناخته شده باشد، هر کسی حق رجوع مؤثر به محاکم ملی صالحه را دارد.

● ماده ۹

احدی را نمی توان خودسرانه توقیف، حبس یا تبعید کرد.

● ماده ۱۰

هر کس با مساوات کامل حق دارد که دعوایش به وسیله دادگاه مستقل و بی طرفی منصفانه و علناً رسیدگی بشود و چنین دادگاهی در باره حقوق و الزامات او یا هرا اتهام جزایی که به او وارد شده باشد، اتخاذ تصمیم نماید.

● ماده ۱۱

۱- هر کس که به جرمی متهم شده باشد، تازمانی که در جریان یک دعوای عمومی، که در آن کلیه تضمین های لازم برای دفاع او تأمین شده باشد و تقصیر او قانوناً محرز گردد، بی گناه محسوب می شود.

۲- هیچ کس برای انجام یا عدم انجام عملی که در موقع ارتکاب، آن عمل به موجب حقوق ملی یا بین المللی جرم شناخته نمی شده است، محکوم نخواهد شد. به همین ترتیب، هیچ مجازاتی شدیدتر از آنچه که در موقع ارتکاب جرم بدان تعلق می گرفت، در باره احدی اعمال نخواهد شد.

● ماده ۱۲

احدی در زندگی خصوصی، امور خانوادگی، اقامتگاه یا مکاتبات خود، نباید مورد مداخله‌های خودسرانه واقع شود و شرافت و اسم و رسمش نباید مورد حمله قرار گیرد. هر فردی حق دارد که در مقابل این‌گونه حوادث و حملات مورد حمایت قانون قرار بگیرد.

● ماده ۱۳

- ۱- هر کس حق دارد که در داخل کشوری آزادانه عبور و مرور کند و محل اقامت خود را آزادانه انتخاب نماید.
- ۲- هر کس حق دارد هر کشوری و از جمله کشور خود را ترک کند یا به کشور خود باز گردد.

● ماده ۱۴

- ۱- هر کس حق دارد در برابر تعقیب، شکنجه و آزار، پناهی جست و جو کند و در کشورهای دیگر پناه اختیار نماید.
- ۲- در مواردی که تعقیب واقعاً مبتنی بر جرم عمومی و غیر سیاسی یا رفتارهایی مخالف یا اصول و مقاصد ملل متحد باشد، نمی‌توان از این حق استفاده نمود.

● ماده ۱۵

- ۱- هر کس حق دارد که دارای تابعیت باشد.
- ۲- احدی را نمی‌توان خودسرانه از تابعیت خود یا حق تغییر تابعیت محروم کرد.

● ماده ۱۶

- ۱- هر زن و مرد بالغی حق دارند بدون هیچ گونه محدودیت از نظر نژاد، ملیت، تابعیت یا مذهب با یکدیگر زناشویی کنند و تشکیل خانواده دهند. در تمام مدت زناشویی و هنگام انحلال آن، زن و شوهر در کلیه امور مربوط به ازدواج، دارای حقوق برابر می باشند.
- ۲- ازدواج باید با رضایت کامل و آزادانه زن و مرد انجام گیرد.
- ۳- خانواده رکن طبیعی و اساسی جامعه است و به همین خاطر باید از حمایت جامعه و دولت بهره مند باشد.

● ماده ۱۷

- ۱- هر شخص، چه به طور جمعی، حق مالکیت دارد.
- ۲- احدی را نمی توان خودسرانه از حق مالکیت محروم کرد.

● ماده ۱۸

هر کس حق دارد از آزادی فکر، وجدان و مذهب بهره مند شود. این حق متضمن آزادی اظهار عقیده و ایمان می باشد و نیز شامل تعلیمات مذهبی و اجرای مراسم دینی است. هر کس می تواند از این حق منفرداً یا به گونه جمعی، به طور خصوصی یا عمومی، برخوردار باشد.

● ماده ۱۹

هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آنست که از داشتن عقاید خود بیم و اضطرابی نداشته باشد و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ و انتشار آن به تمام وسایل

ممکن و بدون ملاحظات مرزی آزاد باشد.

● ماده ۲۰

۱- هر فردی، حق دارد آزادانه مجامع و جمعیت های مسالمت آمیز تشکیل دهد.

۲- هیچ کس را نمی توان مجبور به شرکت در اجتماعی کرد.

● ماده ۲۱

۱- هر کس حق دارد که در اداره امور عمومی کشور خود، خواه مستقیم و خواه با وساطت نمایندگان که آزادانه انتخاب شده اند، شرکت جوید.

۲- هر کس حق دارد با تساوی شرایط، به مشاغل عمومی کشور خود نایل آید.

۳- اساس و منشأ قدرت حکومت، اراده مردم است. این اراده باید به وسیله انتخاباتی ابراز گردد که از روی صداقت و بطور ادواری صورت پذیرد. انتخابات باید عمومی و با رعایت مساوات باشد و با رأی مخفی یا طریقه ای نظیر آن انجام گیرد که حق آزادی رأی را تأمین نماید.

● ماده ۲۲

هر کس به عنوان عضوی از جامعه حق امنیت اجتماعی دارد و مجاز است به وسیله مساعی ملی و همکاری بین المللی حقوق اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی خود را که لازمه مقام و رشد آزادانه شخصیت او است، با رعایت تشکیلات و منابع هر کشور به دست آورد.

● ماده ۲۳

- ۱- هر کس حق دارد کار کند، کار خود را آزادانه انتخاب نماید، شرایط منصفانه و رضایت بخشی برای کار خواستار باشد و در مقابل بیکاری مورد حمایت قرار گیرد.
- ۲- همه افراد حق دارند که بدون هیچ گونه تبعیضی در مقابل کار برابر، اجرت برابر دریافت کنند.
- ۳- هر کس که کار می کند به مزد منصفانه و رضایت بخشی ذیحق می شود که زندگی او و خانواده اش را موافق شئون انسانی تأمین کند و آن را در صورت لزوم با هر نوع وسایل دیگر حمایت اجتماعی تکمیل نماید.
- ۴- هر کس حق دارد که برای دفاع از منافع خود با دیگران اتحادیه تشکیل دهد و در فعالیت اتحادیه ای نیز شرکت کند.

● ماده ۲۴

- هر کس حق استراحت و فراغت و تفریح دارد و به خصوص به محدودیت معقول ساعات کار و مرخصی های ادواری با اخذ حقوق ذیحق می باشد.

● ماده ۲۵

- ۱- هر کس حق دارد که سطح زندگی، سلامت و رفاه خود و خانواده اش را از حیث خوراک و مسکن و مراقبت های پزشکی و خدمات اجتماعی تأمین کند و هم چنین حق دارد که در مواقع بیکاری، نقص عضو، بیوه گی، پیری یا در همه موارد دیگری که به علل خارج از اراده انسان وسایل امرار معاشش از دست رفته باشد، از شرایط آبرومندانه زندگی برخوردار گردد.

۲- مادران و کودکان حق دارند که از کمک و مراقبت مخصوص بهره‌مند شوند. کودکان، - چه آن‌دسته که بر اثر ازدواج و چه بدون ازدواج به دنیا آمده باشند- جملگی از حق حمایت اجتماعی یکسان برخوردارند.

● ماده ۲۶

۱- هر کس حق دارد که از آموزش و پرورش بهره‌مند شود. آموزش و پرورش، حداقل تا حدودی که مربوط به تعلیمات ابتدایی و پایه‌ای است، باید رایگان باشد. آموزش حرفه‌ای باید عمومیت پیدا کند و آموزش عالی نیز باید در شرایط برابری کامل، به روی افراد جامعه باز باشد تا همه بتوانند بنا به استعداد خود از آن بهره‌مند گردند.

۲- آموزش و پرورش باید طوری هدایت شود که شخصیت انسانی هر کس را به حد اکمل رشد آن برساند و احترام به حقوق و آزادی‌های بشر را تقویت کند. آموزش و پرورش باید حس تفاهم، گذشت و احترام عقاید مخالف و دوستی میان همه ملل و جمعیت‌های نژادی یا مذهبی و هم‌چنین توسعه فعالیت‌های ملل متحد را در راه حفظ صلح تسهیل نماید.

۳- پدر و مادر در انتخاب نوع آموزش و پرورش فرزندان خود نسبت به دیگران اولویت دارند.

● ماده ۲۷

۱- هر کس حق دارد آزادانه در زندگی و فرهنگ اجتماعی شرکت داشته باشد و از فنون و هنرها بهره‌مند شود و در پیشرفت علم و فواید آن سهیم باشد.

۲- هر کس حق دارد از حمایت دفاع از منافع معنوی و مادی آثار علمی، فرهنگی یا هنری خود برخوردار شود.

● ماده ۲۸

هر کس حق دارد برقراری نظم را بخواهد که از لحاظ اجتماعی و بین المللی حقوق و آزادی را که در این اعلامیه ذکر گردیده است، تأمین کند و آن ها را به مورد اجرا بگذارد.

● ماده ۲۹

۱- هر فرد در مقابل آن جامعه ای وظیفه دارد که رشد آزاد و کامل شخصیت وی را میسر می سازد.

۲- هر کس در اجرای حقوق و استفاده از آزادی های خود فقط تابع محدودیت هایی است که به وسیله قانون منحصرأ به منظور تأمین شناسایی و مراعات حقوق و آزادی های دیگران و برای رعایت مقتضیات صحیح اخلاقی و نظم عمومی و رفاه همگانی در شرایط یک جامعه دموکراتیک وضع گردیده اند.

۳- این حقوق و آزادی ها در هیچ موردی نمی توانند برخلاف مقاصد و اصول ملل متحد اجرا گردند.

● ماده ۳۰

هیچ یک از مقررات اعلامیه حاضر نباید طوری تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن بتواند هر یک از حقوق و آزادی های مندرج در این اعلامیه را از بین ببرد و یا در جهت از بین بردن آن فعالیت کند.

● به مناسبت پنجاه و پنجمین سالگرد تصویب بیانیه حقوق بشر سازمان ملل
مبارزه برای حقوق بشر در ایران، یک وظیفه ملی و انسانی است!

بیانیه جهانی حقوق بشر: « بنیان قانونیت دولت بر اراده و خواست شهروندان قرار دارد. »

۱۹ آذرماه، ۱۰ دسامبر، مصادف بود با پنجاه و پنجمین سالگرد تصویب بیانیه جهانی حقوق بشر توسط مجمع عمومی سازمان ملل در سال ۱۹۴۸ و فرصتی معتم برای تعمق در باره وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، و تجدید فراخوان برای مبارزه یی متحد و پیگیر برضد ادامه سرکوبگری و جنایت توسط رژیم ولایت فقیه. اهمیت بیانیه جهانی حقوق بشر در توضیح نقش پایه یی حقوق بشر در توسعه و دموکراسی کشورها و تصریح وظایفی است که دولت ها در رابطه با احترام به حقوق انسانی تمامی شهروندان به عهده دارند. این بیانیه که رژیم های حاکم بر کشورمان، در قبل و بعد از انقلاب بهمن، امضاء کننده آن و متعهد به اجرای بی چون و چرای تمامی مفاد آن بوده اند، همچنین ساز و کار مهم و کارایی به منظور نظارت بین المللی بر وضعیت حقوق بشر در کشور و اعمال فشار برای نظارت بر عملکرد دولت در رابطه با برخورد با نیروهای مخالف و دگراندیشان و آنچه به

عنوان آزادی اندیشه و وجدان شناخته شده است، به شمار می آید.

حزب توده ایران، با تمیز اهمیت کلیدی این بیانیه، از دیرباز ضرورت کارزار همه جانبه برای اجبار رژیم های حاکم بر قبول، احترام و اجرای همه مفاد آن را مطرح نموده و در راستای آن پیشنهادهای مشخص داشته است. موضوعیت چنین کارزاری در سال های اخیر بر همه مبارزان راه آزادی و دموکراسی عیان بوده است.

مبارزان راه آزادی، روشنفکران و روزنامه نگاران در ماه های اخیر مواجه با حمله وسیع نیرو های امنیتی و قضایی رژیم بوده اند. با نزدیک شدن زمان انتخابات هفتمین مجلس شورای اسلامی، تمامیت گرایان حاکم برای اطمینان از اعاده کنترل خود بر قوه مقننه که در انتخابات ششم در اختیار رقبای اصلاح طلب آنان قرار گرفت، موج دستگیری، ضرب و شتم و سانسور را شدت و گسترش بخشیده اند. بی پروایی قوه قضائیه و ارگان های انتظامی و امنیتی در دستگیری و محاکمه متهمین سیاسی، بدون رعایت بدیهی ترین اصول اعلامیه حقوق بشر، و با هدف خفه کردن هرگونه صدای حق طلبانه در کشور، نه فقط موجب خشم و اعتراض مردم شده، بلکه افکار عمومی جهان را نیز به اعتراض برانگیخته است. گزارش مفصل نماینده ویژه سازمان ملل در رابطه با تشدید نقض پایه یی ترین حقوق انسانی و محکومیت جمهوری اسلامی ایران در ابتدای آذرماه جاری توسط سازمان ملل متحد را باید عکس العمل اعتراضی صریح جهانیان به ادامه سرکوب در ایران و درخواست رعایت حقوق بشر دانست.

آنچه که امروز در ایران می گذرد اوج بی اعتنائی به بدیهی ترین اصول حقوق بشر است. رژیم با صراحت قوانین بین المللی و حتی مفاد پایه یی قانون اساسی کشور را پایمال می کند. سازمان های امنیتی رژیم روشنفکران، فعالان سیاسی، نویسندگان، دانشجویان و خبرنگاران و فعالان مطبوعاتی را تحت تعقیب قرار داده و بازداشت می کند. بازداشت شدگان در

زندان‌های انفرادی که گویا از حیطه کنترل ارگان‌های رسمی رژیم خارج می‌باشند تحت وحشیانه‌ترین شکنجه‌های جسمی و روحی قرار می‌گیرند. متهمین سیاسی در دادگاه‌های در بسته و بدون وکیل مدافع محاکمه می‌شوند و دانشجویان آزادی‌خواه را نیروهای امنیتی و «لباس شخصی» های فدایی رهبر در خیابانها و خوابگاه‌های دانشجویی مورد حمله‌های جسمی و وحشیانه قرار می‌دهند. هنگامی که کارگران و دانشجویان در صدد بر می‌آیند که با تشکیل اتحادیه‌های صنفی و سندیکا‌های مستقل به امور خود سامانی بدهند، با سرکوب، زندان و شکنجه و اعدام رو به رو می‌شوند. عملکرد و برخورد رژیم در تمامی این موارد صراحتاً ناقض بیانیه حقوق بشر، که جمهوری اسلامی آن را امضاء کرده و متعهد به اجرای آن است، می‌باشد. و این امر به درستی مورد اعتراض حزب ما و همه نیروهای ملی و آزادی‌خواه کشور و نیز همه نیروهای دموکرات در صحنه جهانی است.

قطعنامه مصوب اخیر سازمان ملل، تضيیقات ایجاد شده از سوی ارگان‌های امنیتی - قضایی رژیم نسبت به روزنامه‌نگاران، نویسندگان و فعالان سیاسی را محکوم کرده و از دولت می‌خواهد که، بر اساس پیمان‌های حقوق بشر و دیگر ابزارهای حقوق بشر بین‌المللی، به التزام‌های خود، و از جمله التزام به رعایت آزادی بیان و اندیشه، عدم استفاده از شکنجه و دیگر اشکال رفتار بی‌رحمانه و غیر انسانی و تحقیرآمیز، و همچنین ارتقاء، و حفاظت از حقوق انسانی زنان و دختران، پایبند باشد.

در شرایط حساسی که میهن ما از سر می‌گذراند این اهمیت کلیدی دارد که مبارزان راه آزادی سدهای اصلی تحولات قانون‌مند در مسیر اجرا و احترام به حقوق بشر را شناخته و در شعارها و فعالیت‌های اصلی خود مورد پیگیری قرار دهند.

جناح تمامیت‌خواه رژیم و طرفداران ذوب در «ولایت فقیه» با تکیه بر کنترل ارگان‌های قضایی و انتظامی با سرسختی هدفمندی از پایه‌گیری هرگونه رفومی، هرچند جزئی،

جلوگیری می‌کند و حقیقت اینست که ۷ سال پس از اینکه قوه مجریه (و سپس مقننه) در تحت کنترل اصلاح طلبان حکومتی به رهبری محمد خاتمی، رئیس جمهور دو دوره اخیر، قرار گرفتند، سرسختی تمامیت گرایان بنیادگرا و مداخلات گری اصلاح طلبان حکومتی باعث از بین رفتن بسیاری از فرصت‌ها و استقرار شرایط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسفبار در کشور شده است.

نتیجه اینکه، امروزه به گفته روزبهرانی، از مقام‌های بالای بسیج، شرایطی در کشور حاکم است که ده‌ها جوان فقط «به دلیل تماس با یکدیگر از طریق اینترنت» دستگیر می‌شوند، و یا اینکه پس از سال‌ها، مجلس قادر به تصویب لایحه تعریف جرم سیاسی و یا لایحه پیوستن ایران به کنوانسیون منع شکنجه نیست. برخی پیشرفت‌های حاصله بر اثر مبارزه مردم در سال‌های اخیر و عقب نشینی‌های رژیم نیز به لحاظ ساختار قدرت در حد نمایی و تبلیغاتی باقی مانده‌اند. به طور مثال گرچه پس از سال‌ها مقاومت تمامیت خواهان رژیم در مقابل بازدید نمایندگان سازمان‌های مدافع حقوق بشر از ایران و بررسی شرایط در کشور رژیم در سال‌های اخیر عقب نشینی‌هایی داشته، ولیکن کوشش شده است که تغییرات و از جمله مذاکرات دولت با نمایندگان کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل از عرصه‌های نمایی و تبلیغاتی پیشتر نروند. حقیقت اینست که بر رغم برخی دستاوردها موانع جدی در مقابل روند تضمین حقوق بشر بر مبنای اعلامیه جهانی حقوق بشر وجود دارد. به عنوان نمونه باید به بازدید هیئت ویژه سازمان ملل در ماه‌های بهمن و اسفند ۱۳۸۱ در رابطه با زندان‌ها و زندانیان اشاره کرد. طبق گزارش‌ها، در حالی که بیشتر وقت هیئت سازمان ملل به ملاقات‌های دوجانبه تشریفاتی با نمایندگان رسمی حاکمیت اختصاص یافت، خانواده‌های زندانیان که خواستار ملاقات رو در رو با هیئت سازمان ملل بودند در مقابل دفتر هیئت در تهران مورد حمله عوامل رژیم و نیروهای امنیتی قرار گرفته و تعدادی از آنان دستگیر و

بازداشت شدند.

رژیم حاکم بر کشور عملاً ادامه وضعیت کنونی و نقض حقوق بشر را به مثابه شاه کلید حفظ قدرت تلقی می‌کند. و درست به همین دلیل است که به گزارش مطبوعات مجاز کشور طرح نمایندگان مجلس برای الحاق دولت ایران به «کنوانسیون منع شکنجه و مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز»، در دستور کار سه کمیسیون تخصصی مجلس شامل کمیسیون‌های قضایی و حقوقی، امنیت ملی و سیاست خارجی و نیز اقتصادی قرار می‌گیرد.

ضرورت توجه به حقوق بشر و دموکراسی پیوند های تنگاتنگی دارند.

حزب توده ایران، به اهمیت کلیدی مبارزه برای تحقق حقوق بشر در کشور به مثابه پیش شرط و اساس گسترش و پیروزی مبارزه مردم برای دموکراسی و عدالت اجتماعی اعتقاد دارد. عنصر کلیدی شعار محوری حزب توده ایران در «مبارزه متحد برای طرد رژیم ولایت فقیه»، و هسته مرکزی منشور آزادی که در سال ۱۳۷۱ از سوی حزب ما به مثابه برنامه حداقل پیشنهادی «جبهه واحد ضد دیکتاتوری» مطرح شد، بر این باور قرار دارند. حزب توده ایران بر این باور است که، مادامی که آزادی بیان و تشکل، با ایجاد محدودیت‌های قانونی نقض می‌شود، امکان فراروئیدن مبارزه اعتراضی - که هر روزه در این منطقه و یا آن منطقه ایران صورت می‌گیرد - به جنبشی توده‌یی با ابعاد ضرور برای ایجاد تغییرات بنیانی، محدود است. گسترش مبارزات سیاسی توده‌یی در گرو احترام مراجع و مقامات دولتی و رسمی به اصول حقوق بشر می‌باشد.

بیانیه جهانی حقوق بشر که توسط مجمع جهانی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۴۸ به تصویب رسید، با اعلام اینکه «رأی و خواسته مردم باید اساس قدرت و اختیار دولت باشد»

و تضمین اینکه همه «شهروندان حق شرکت موثر در روند سیاسی دارند»، عملاً اهمیت مبارزه برای حقوق بشر را در روند مبارزه برای دموکراسی مورد تأکید ویژه قرار می‌دهد. در سال ۱۹۹۳، اجلاس جهانی حقوق بشر نتیجه‌گیری کرد که، دموکراسی، توسعه و احترام به حقوق بشر بهم مرتبط و تجزیه ناپذیرند، و توصیه کرد که، فعالیت‌های ملی و بین‌المللی در عرصه ارتقاء دموکراسی، توسعه و حقوق بشر در اولویت قرار گیرد.

دفاع از حقوق بشر در ایران یک وظیفه ملی و انسانی است. به همین جهت ما از همه میهن پرستان و آزادی خواهان، صرف نظر از باورهای ایدئولوژیک آنان، از همه نیروهای ملی و دموکراتیک می‌طلبیم که، با چشم پوشی از تفاوت و اختلاف در عقاید سیاسی، برای دفاع از حقوق بشر در ایران متحد شوند و بر اساس این اتحاد مبارزه کنند.

ما از همه نیروهای دموکرات و ترقی خواه در چهارگوشه جهان می‌طلبیم که، بیش از پیش صدای اعتراض خود را به نقض خشن حقوق بشر در ایران بلند کنند. ما بخشی از وظیفه نیروهای میهن پرست و آزادی خواه ایران را بسیج افکار عمومی جهان و آشنا کردن آنان با واقعیات عملکرد رژیم و سیاست‌های معامله گرانه و به شدت مذموم کشورهای امپریالیستی در کوشش برای ایجاد برتری‌های اقتصادی-تجاری به نفع خود و به قیمت حقوق انسانی مردم کشورمان می‌دانیم. ما اطمینان داریم که اگر نیروهای میهن دوست و آزادی خواه ایران خود در این زمینه متحد شوند، اگر این نیروی متحد با نیروی افکار عمومی جهانی هماهنگ گردد، گام‌های اساسی در راه تأمین حقوق بشر در ایران برداشته خواهد شد.

مقاله مندرج در نشریه «نامه مردم»، ارگان مرکزی حزب توده ایران، شماره ۶۷۶، سال بیستم

دوره هشتم، ۲ دی ماه ۱۳۸۲

● به مناسبت پنجاه و ششمین سالگرد تصویب بیانیه جهانی حقوق بشر

ما مدافع بدون قید و شرط حقوق بشر هستیم!

پنجاه و نهمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل، روز دوشنبه ۲۰ دسامبر ۲۰۰۴، به قطعنامه محکومیت رژیم ولایت فقیه به خاطر نقض حقوق بشر در ایران رأی داد.

در روز ۱۹ آذرماه ۱۳۲۷ (۱۰ دسامبر سال ۱۹۴۸) و در شرایط دشوار پس از پایان جنگ جهانی دوم، مجمع عمومی سازمان ملل متحد با تصویب و اعلام بیانیه جهانی (اعلامیه) حقوق بشر ضرورت دفاع و احترام به حقوق بشر را به مثابه امری پایه‌ای و غیر قابل تفسیر، مورد تأیید قرار داد. مفاد ۳۰ ماده‌ای این بیانیه با اهمیت وظیفه تمامی کشورها، دولت‌ها، نیروهای اجتماعی و سیاسی را ارتقاء و احترام به این حقوق جدایی ناپذیر تمامی اعضای خانواده بشری، به مثابه «سنگ پایه آزادی، عدالت و صلح در جهان» مورد تصریح قرار می‌دهد.

ماده ۳۰ بیانیه به صراحت متذکر می‌شود که هیچ بخشی از این بیانیه را نمی‌توان به صورتی تفسیر کرد که حقی را برای دولت، گروه و شخصی ایجاد کند که بر پایه آن بتوان

به اقدامی با هدف نابود کردن هرکدام از حقوق و آزادی‌های مصرح در این بیانیه، دست زد.

در پنجاه و ششمین سالگرد اعلام تصویب این بیانیه با اهمیت، نیروهای متمدنی و مدافع حقوق بشر در کشورهای مختلف جهان با برگزاری مراسم متنوعی اهمیت آموزش وسیع شهروندان در رابطه با حقوق بشر و ضرورت اتخاذ راه کارهای موثر برای جاری کردن آن در تمامی عرصه‌های زندگی، را مورد توجه قرار دادند.

کوفی عنان، دبیرکل سازمان ملل متحد، در رابطه با ضرورت توجه به نقش حیاتی آموزش گفت که «هنوز کوشش‌های عظیمی ضروری است تا بتوانیم حقوق بشر را به واقعیتی برای همگان تبدیل کنیم». کوفی عنان در پیام خود به مناسبت ۱۰ دسامبر حقوق بشر را «شامل حق سلامت، تحصیل، غذا، مسکن، ازدواج و تشکیل خانواده، شرکت در زندگی اجتماعی، مصون بودن از شکنجه، دستگیری سرخود و حبس، و بطور خلاصه حقوقی که برای آزاد بودن از نیاز و وحشت ضروری است»، دانست. مجمع عمومی سازمان ملل در اجلاس خود، در این روز، به بررسی دست آورد های دهه حقوق بشر سازمان ملل (۲۰۰۴-۱۹۹۵) پرداخت و در رابطه با ضرورت «برنامه‌ای بین‌المللی برای آموزش حقوق بشر» که در سه سال اول آموزش ابتدائی و متوسطه گنجانده شود، تأکید کرد. رئیس اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل، جان بینگ گفت: «به راستی این موضوع اهمیت دارد که مردم را در مورد مسایل حقوق بشر و همچنین ارتقاء احترام، برابری، همکاری و تفاهم میان افراد و بین ملت‌ها، آموزش دهیم و حساس کنیم. ... این روندی طولانی است که مانند هر آموزش دیگری، در تمامی طول عمر صورت می‌گیرد.»

در پاریس دبیرکل یونسکو، آقای کوپچیرو ماتسئورا، در مراسم اعطای جایزه ویژه یونسکو در رابطه با آموزش حقوق بشر در سال ۲۰۰۴، که به ویتیت مانتلار بهورن، پروفیسور

حقوق دانشگاه چولانگ کورن در بانکوک، تعلق گرفت، گفت: «حقوق بشر یک پیش شرط توسعه موزون و صلح آمیز تمامی جامعه است.»

در ژنو مسئول عالی کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل، خانم لوئیز آرپور، اشاره کرد که «برای بسیاری از مردم جهان روز ۱۰ دسامبر «فراخوانی است برای عمل، با وجود همه کوشش‌هایی که برای تبدیل حقوق بشر به واقعیت صورت گرفته است. استراتژی ما برای جامعه عمل پوشاندن به این امر، آموزش حقوق بشر است.»

رژیم «ولایت فقیه» و نقض حقوق بشر!

اشاره مسئول عالی کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل در رابطه با ابعاد عظیم کوششی که برای جاری کردن حقوق بشر لازم است، در واقع انعکاسی از عمق فاجعه بار نقض حقوق بشر در جهان امروز و به ویژه در کشورمان ایران است.

جمهوری اسلامی در دوره حیات خود به صورت پی در پی به نقض فاحش تمامی مفاد بیانیه جهانی حقوق بشر متهم بوده است. سران رژیم اساساً اینگونه توجیه می‌کنند که اصول مذهبی اسلام با مبانی حقوق بشر که از نظر آن‌ها ملهم از ارزش‌های غربی و کفرآمیز است، متباین است. سران رژیم با ابداع «حقوق بشر اسلامی» سعی دارند که برخی از مفاد اصلی بیانیه حقوق بشر را در کشورهای اسلامی غیر قابل اجرا جلوه دهند. و نکته مهم و نگران کننده اینست که برخی محافل قدرتمند در جهان به چنین کوشش‌های مسمومی که در تضاد با ماده ۳۰ بیانیه حقوق بشر قرار دارد با نظر مثبت نگاه می‌کنند. این محافل که به طمع قراردادهای پرمفعت تجاری با ایران وظایف وجدانی خویش را به فراموشی سپرده‌اند، اساساً در واقع حقوق مردم ایران را نادیده می‌گیرند و بر اساس یک بام و دو هوا عمل می‌کنند. تلاش سران رژیم ولایت فقیه این است که با توجیهات مذهبی، و در پناه

تفسیرهای کش دار «اسلامی» بتوانند در محافل بین المللی و از جمله در کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل ظاهر شوند و چهره آزادی کش و سرکوبگر رژیم ولایت فقیه را در زیر پرده‌ای که تار و پودش از تزویر است، بپوشانند و جهانیان را فریب دهند. اما موارد نقض حقوق بشر در ایران در دوران حکومت فقها در ابعاد و وسعتی است که ماهرترین چشم بندی‌ها نیز از پنهان کردن آن عاجز است. یک نظریه مواردی از اعلامیه حقوق بشر و مقایسه آن با آنچه در ایران می‌گذرد و در جهان منعکس است، بیهودگی کوشش رژیم «ولایت فقیه» و حامیان آن در اتحادیه اروپا را نشان می‌دهد.

موادی از اعلامیه جهانی حقوق بشر

ماده پنجم اعلامیه حقوق بشر اعلام می‌کند که: «احدی را نمی‌توان تحت شکنجه یا مجازات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه و یا برخلاف انسانیت و شئون بشری یا موهن باشد.» آیا آن جنایاتی که در شکنجه‌گاه‌های مخوف رژیم بر زندانیان توده‌ای و پیروان سازمان‌های دیگر سیاسی تحت عنوان «تعزیر اسلامی» جاری شد، مورد اشاره این ماده نیست؟

ماده نهم اعلامیه می‌گوید: «احدی را نمی‌توان خودسرانه توقیف، حبس و یا تبعید کرد.» آیا سران رژیم در رابطه با بازداشت و حبس رهبران نیروهای ملی - مذهبی و فعالان دانشجویی می‌توانند توجیهی داشته باشند؟

ماده یازدهم تصریح می‌کند که: «هرکس به بزه کاری متهم شده باشد بی‌گناه محسوب خواهد شد تا وقتی که در جریان یک دعوای عمومی که در آن کلیه تضمین‌های لازم برای دفاع او تامین شده باشد، تقصیر او قانوناً محرز گردد.» آیا هزاران قربانی محاکم و بیدادگاه‌های رژیم و به ویژه در جریان فاجعه ملی در سال ۱۳۶۷ اصولاً به هیچ ابزار قانونی

دسترسی داشتند؟

ماده ۱۹ اعلامیه حقوق بشر می گوید: «هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آن است که از داشتن عقاید خود بیم و اضطرابی نداشته باشد و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ و انتشار آن با تمام وسایل ممکن و بدون ملاحظات مرزی آزاد باشد.» سران رژیم باید توضیح دهند که بر پایه چه موازین قانونی ده ها روزنامه نگار و وبلاگ نویس به زندان انداخته اند و مورد و آزار و شکنجه قرار دارند؟

ماده ۲۰ اعلامیه می گوید: «هر کس حق دارد آزادانه مجامع و جمعیت های مسالمت آمیز تشکیل دهد». ما از مقامات دولتی می خواهیم ضوابط قانونی تشکیل احزاب در ایران را منتشر و تطابق آن را با این ماده توضیح دهند.

ماده ۲۱ می گوید: «اساس و منشاء قدرت حکومت اراده مردم است. این اراده باید به وسیله انتخاباتی ابراز گردد که از روی صداقت و بطور ادواری صورت پذیرد. انتخابات عمومی و با رعایت مساوات باشد و با رأی مخفی یا طریقه ای نظیر آن انجام گیرد که آزادی رأی را تامین نماید.» آیا در حالی که رژیم نظارت استصوابی را اعمال می دارد و هزاران کاندیدای انتخاباتی حذف می کردند می توان از انتخابات آزاد در ایران سخن گفت؟

ماده ۲۳، بند (۲) مقرر می دارد: «همه حق دارند که بدون هیچ تبعیضی در مقابل کار مساوی اجرت مساوی دریافت دارند.» ماده ۲۳ در بند چهارم می گوید: «هر کس حق دارد که برای دفاع از منافع خود با دیگران اتحادیه تشکیل دهد و در اتحادیه ها شرکت کند.» جلوگیری از تشکیل سندیکا های مستقل کارگری امری نیست که قابل پوشاندن و تکذیب باشد.

همانگونه که اشاره شد عملکرد رژیم و لایت فقیه و استمرار روزانه آن به کرات نقض فاحش و آشکار تمامی مواد اعلامیه حقوق بشر را شهادت می دهد.

آزادی‌کشی: سیاست هدفمند رژیم

پیگردهای پلیسی، بازداشت‌های غیرقانونی، شکنجه‌های قرون وسطایی و «مدرن»، احکام اعدام و حبس‌های سنگین، سربه نیست کردن‌ها و قتل‌ها که از مشخصه‌های حیات رژیم «ولایت فقیه» بوده است، همچنان ادامه دارد. سران رژیم برای تامین شرایطی که در آن بتوانند با پیروزی در انتخابات ریاست جمهوری در خرداد ماه آینده تمامی ارکان قدرت را به دست بگیرند، در صدد تشدید جو وحشت و سکوت بر جامعه هستند. هدف رژیم از حمله به روشنفکران و هنرمندان مردمی، هجوم به دانشگاه‌ها و فعالان شناخته شده سازمان‌های دانشجویی، و ایجاد محدودیت‌های نفسگیر در رابطه با آزادی‌های فردی، راندن مردم به خانه‌ها و ترساندن آن‌ها از مشارکت در فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی است. این تشدید ترور و اختناق، که بار دیگر ماهیت ضد دموکراتیک رژیم را افشاء می‌کند، به حق موج نوینی از خشم و اعتراض مردم ایران و محافل اجتماعی بین‌المللی را برانگیخته است.

آنچه در ایران می‌گذرد اوج بی‌اعتنایی به بدیهی‌ترین موارد حقوق بشری است. عملکرد سازمان‌های امنیتی و انتظامی رنگارنگ رژیم از جمله یورش به جوانان، کارگران و روشنفکران و بازداشت، توهین و شکنجه و برخوردهای غیرانسانی با دگراندیشان با هیچ یک از قوانین متعارف بین‌المللی همخوانی ندارد. چرا اصل محاکمه متهمین سیاسی در دادگستری و با حضور هیئت منصفه رعایت نمی‌شود؟ چرا دختران خرد سال به چوبه دار سپرده می‌شوند؟ چرا زنان مظلوم و قربانی ناهنجاری‌های جامعه سنگسار می‌شوند؟ چرا باید دانشجویان را به خاطر مطالبات قانونی و عادلانه آنان مورد هجوم چماق‌دارها و اوباش و امنیتی‌های تبه‌کار قرار داد و یا آنگونه که در شهر بابک صورت گرفت، کارگران معترض را به گلوله بست؟ چرا مردم وقتی می‌خواهند از حقوق و آزادی‌های مصرح در اعلامیه حقوق بشر، از جمله آزادی بیان و قلم و اجتماعات، استفاده کنند، چرا وقتی می‌خواهند از

راه تشکیل سندیکاها و احزاب مستقل و دموکراتیک و از طریق انتخابات آزاد پارلمانی، در سرنوشت میهن خود شرکت کنند، با زندان و شکنجه و اعدام روبرو می‌شوند؟ اینها مواردی است که در اعلامیه حقوق بشر تصریح شده است ولی توسط رژیم ولایت فقیه با بی‌پروایی و گستاخی زیر پا گذاشته شده و می‌شود.

و این نقض بدیهی‌ترین حقوق بشری است که مورد اعتراض همه میهن دوستان و آزادی‌خواهان ایران و همه نیروهای دموکراتیک در جهان است. مبارزه بر حق مردم میهن ما برای استقرار یک جایگزین دموکراتیک، عدالت گستر و ترقی‌خواه مبارزه‌ای بر حق است و در این راه خواست همبستگی بین‌المللی از سوی مردم و نیروهای ترقی‌خواه جهان طبیعی و ضرور است. اما این امر نمی‌تواند و نباید با مداخله‌گری نیروهای ارتجاعی و کشورهای امپریالیستی، زیر لوای «دفاع از گسترش دموکراسی» اشتباه شود و یکی گرفته شود. حزب توده ایران مخالفت اصولی خود را با هرگونه مداخله خارجی در تحولات سیاسی کشورمان اعلام کرده است و آن را به زیان مبارزه مردم برای صلح و آزادی و دموکراسی می‌داند.

در سالگرد تصویب بیانیه جهانی حقوق بشر، حزب توده ایران همه نیروهای مترقی و دموکرات جهان را فرا می‌خواند که همچون گذشته از مبارزه دشوار مردم ایران برای صلح، دموکراسی، استقلال، حقوق بشر و طرد رژیم آزادی‌کش «ولایت فقیه» حمایت کنند.

مقاله مندرج در نشریه «نامه مردم»، ارگان مرکزی حزب توده ایران، شماره ۷۰۲، دوره هشتم

سال بیستم، ۱ دی ماه ۱۳۸۳

**باهم به سوی تشکیل
جبهه واحد ضد دیکتاتوری**

**برای
آزادی، صلح، استقلال، عدالت اجتماعی**

**و
طرد رژیم « ولایت فقیه » !**

**را بخوانید و خواندن آن
را به دوستان و آشنایان
خود توصیه نمائید !**

